ОТГОВОРНИ ДНЕС. СИГУРНИ ЗА УТРЕ.

НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ
ЗА ПРИХОДИТЕ

Р А З Д Е Л I

ЗАДЪЛЖИТЕЛНО СОЦИАЛНО ОСИГУРЯВАНЕ

Г Л А В А I

ДЪРЖАВНО ОБЩЕСТВЕНО ОСИГУРЯВАНЕ

ОБХВАТ НА ОСИГУРЯВАНЕТО

I. ОСИГУРЕНИ СОЦИАЛНИ РИСКОВЕ

I.1 ИЗБРОЯВАНЕ И КРАТКА ХАРАКТЕРИСТИКА

Българското ***държавно обществено осигуряване (ДОО)*** осигурява защита срещу **основните значими за обществото**, **международно признати** рискове (Виж чл. 1, т. 1 от ***Кодекса за социално осигуряване*** (КСО):

1. ОБЩО ЗАБОЛЯВАНЕ

2. ТРУДОВА ЗЛОПОЛУКА

3. ПРОФЕСИОНАЛНА БОЛЕСТ

4. МАЙЧИНСТВО

5. БЕЗРАБОТИЦА

6. СТАРОСТ

7. СМЪРТ

СОЦИАЛНИ РИСКОВЕ

Осигурените ***рискове са социални*** – поради тяхната **обществена значимост** е организирана система за преодоляване на **материалните** затруднения от настъпването им спрямо дадено осигурено лице чрез преразпределяне на техните неблагоприятни последици върху съвкупност от осигурени лица.

ОСИГУРЕНИ РИСКОВЕ

Горепосочените рискове са осигурени, защото ***държавното обществено осигуряване*** гарантира защита на осигурените лица при настъпването им.

ОБХВАТ НА ОСИГУРЯВАНЕТО

I.2 ОСИГУРИТЕЛЕН СЛУЧАЙ

Реализирането на ***осигурен социален риск*** по отношение на конкретно осигурено лице представлява ***осигурителен случай***.
Като примери за ***осигурителни случаи,*** при които ***ДОО*** предоставя осигурителни престации, като се има предвид, че изброяването не е изчерпателно, могат да бъдат посочени ***временната неработоспособност, инвалидността*** (трайна неработоспособност) и др., които са настъпили вследствие на реализирането на ***осигурен социален риск.***

Пример 1:
Временна неработоспособност (осигурителен случай), настъпила вследствие на ***общо заболяване*** (осигурен социален риск)

ОСИГУРЕН СОЦИАЛЕН РИСК	→	ОСИГУРИТЕЛЕН СЛУЧАЙ
общо заболяване		*временна неработоспособност*

Пример 2:
Инвалидност (осигурителен случай), настъпила вследствие на ***трудова злополука*** (осигурен социален риск)

ОСИГУРЕН СОЦИАЛЕН РИСК	→	ОСИГУРИТЕЛЕН СЛУЧАЙ
трудова злополука		*инвалидност*

II. ОСИГУРЕНИ СОЦИАЛНИ РИСКОВЕ – ЗАВИСИМОСТИ:

II.1 ВРЪЗКА С ФОНДОВЕТЕ НА ДОО

Съгласно ал. 2 на чл. 2 от КСО *лицата, които подлежат на държавно обществено осигуряване, се осигуряват във:*
*1. **фонд "Общо заболяване и майчинство"** за общо заболяване и майчинство, което включва осигуряването за временна неработоспособност, временно намалена работоспособност и майчинство;*
*2. **фонд "Пенсии"-** за инвалидност поради общо заболяване, старост и смърт;*
*3. **фонд "Пенсии за лицата по чл. 69" -** за инвалидност поради общо заболяване, старост и смърт;*
*4. **фонд "Трудова злополука и професионална болест"** за трудова злополука и професионална болест, което включва инвалидност, смърт, временна неработоспособност и временно намалена работоспособност, поради трудова злополука и професионална болест;*
*5. **фонд "Безработица"** за безработица.*
Разпоредбата **изрично** извежда **връзката** между ***фондовете на ДОО*** с ***осигурените социални рискове***, респективно с ***осигурителните случаи*** за лицата, които подлежат на държавно обществено осигуряване.

Пример:
Връзка между фонд ***„Общо заболяване и майчинство”*** с ***осигурения социален риск „общо заболяване”*** и съответстващите ***осигурителни случаи „временна неработоспособност”*** и ***„временно намалена работоспособност”***

Фонд на ДОО	→	Осигурен социален риск	→	Осигурителен случай
"Общо заболяване и майчинство"		*общо заболяване*		*временна неработоспособност* *временно намалена работоспособност*

Забележки:

1. Както вече беше отбелязано, ***инвалидността*** се разглежда като пример за ***осигурителен случай (Виж Пример 2 на стр. 2 от настоящия ФИШ).*** При разглеждане на **връзката между** ***осигурените социални рискове и фондовете на ДОО*** прави впечатление, че ***инвалидността поради общо заболяване,*** като осигурителен случай, не е обвързана с фонд ***"Общо заболяване и майчинство", а с фонд „Пенсии”.*** При задълбочен анализ на обхвата на осигуряването за ДОО може да се стигне до извода, че ***инвалидността поради общо заболяване,*** макар и ***осигурителен случай*** по своята същност, е **един вид обособена** за целите на ДОО като ***осигурен социален риск.***

2. Администрирането на вноските за ***фонд "Пенсии за лицата по чл. 69"*** не е пряко свързано с функциите и правомощията на Националната агенция за приходите.

II.2 ВРЪЗКА С ОСИГУРИТЕЛНИТЕ ВНОСКИ, ОПРЕДЕЛЕНИ ЗА СЪОТВЕТНИТЕ ФОНДОВЕ НА ДОО

Съгласно ал. 3-6 на чл. 2 от КСО *за осигурените лица по чл. 4, ал. 1 се внасят осигурителни вноски в размерите, определени за фондовете "Общо заболяване и майчинство", "Пенсии" (или фонд "Пенсии за лицата по чл. 69"), "Трудова злополука и професионална болест", "Безработица" и „Учителски пенсионен фонд“; За осигурените лица за трудова злополука и професионална болест се внасят осигурителни вноски в размерите, определени за фонд "Трудова злополука и професионална болест"; За осигурените лица за инвалидност, поради общо заболяване, за старост и за смърт се внасят осигурителните вноски в размерите, определени за фонд "Пенсии"; Учителите се осигуряват за старост и в "Учителския пенсионен фонд" с отделна осигурителна вноска.*

Разпоредбите изрично определят, че **осигурителните вноски** се внасят в **размерите**, определени **за съответните фондове на ДОО,** в зависимост от ***социалните рискове,*** за които са осигурени лицата по КСО.

Пример:

Лица, осигурени за	→	**Осигурителни вноски**
трудова злополука и професионална болест		***в размерите, определени за фонд "Трудова злополука и професионална болест"***